

Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
Postboks 457
1505 København V

Københavns Kommunes sagsnr. 2020-0138146

I denne sag meddelte jeg – efter at have modtaget en række oplysninger om sagen fra Københavns Kommune – i et brev af 9. september 2020, at jeg havde besluttet at indlede en undersøgelse af Københavns kommunes opfølgning på Østre Landsrets ankedom af 28. august 2019. Jeg henviste til, at kommunen efter det oplyste – via Gældsstyrelsen – havde fortsat inddrivelsen af administrationsgebyrer for erhvervsaffald, uanset at landsretten i dommen havde udtalt, at der ikke var hjemmel hertil. På den baggrund anmodede jeg kommunen om en udtalelse efter ombudsmandslovens § 17, hvorefter ombudsmanden kan gennemføre undersøgelser af egen drift.

Jeg bad i den forbindelse kommunen redegøre nærmere for bl.a. hjemmelsgrundlaget for at fortsætte inddrivelsen af administrationsgebyrerne i perioden efter landsrettens dom og indtil Højesterets dom i sagen, herunder betydningen af, at der i perioden, før Procesbevillingsnævnet meddelte tilladelse til at anke Østre Landsrets dom til Højesteret, forelå en på daværende tidspunkt endelig (upåankelig) ankedom fra landsretten. Jeg bad også kommunen om at redegøre for, hvorfor kommunen mente, at den risikerede at fortabe retten til at inddrive forfaldne erhvervsaffaldsgebyrer, hvis inddrivelsen blev stillet i bero.

Jeg modtog herefter en udtalelse af 20. oktober 2020 fra Københavns Kommune. Det fremgår af udtalelsen bl.a., at kommunen vurderede, at der ikke forelå en endelig afklaring af hjemmelsgrundlaget for administrationsgebyret for erhvervsaffald, idet Østre Landsrets dom var indbragt for Højesteret. Kommunen omtalte i udtalelsen ikke nærmere betydningen af, at der i perioden, før Procesbevillingsnævnet meddelte tilladelse til at anke Østre Landsrets dom til Højesteret, forelå en på daværende tidspunkt endelig (upåankelig) ankedom fra landsretten.

8. februar 2021

Dok.nr. 20/02984-14/KL
Bedes oplyst ved
henvendelse

**Folketingets
Ombudsmand**
Gammeltorv 22
1457 København K
33 13 25 12
www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Oplysning om telefontid
og mulighed for personlig
henvendelse findes på
ombudsmanden.dk/kontakt

Det fremgår endvidere af udtalelsen, at kommunen havde henvendt sig til Gældstyrelsen om sagen, herunder om mulighederne for at stille inddrivelsen af kravene i bero uden risiko for forældelse.

I forlængelse af udtalelsen har Københavns Kommune i en mail af 14. januar 2021 meddelt mig følgende:

”Jeg skal som opfølgning på Københavns Kommunes udtalelse i sag om erhvervsaffaldsgebyr fremsende den udtalelse, som vi har indhentet fra Gældsstyrelsen i forlængelse af jeres spørgsmål. Vi modtog svaret 15. november 2020, og jeg skal beklage den sene fremsendelse.

I forlængelse af svaret har Københavns Kommune bedt Gældsstyrelsen suspendere inddrivelsen af vores krav på området. Suspensionen skete kort før Højesterets behandling af sagen, hvor vi fremsendte en liste med de pågældende krav.

Suspensionen er fortsat i kraft. Vi har bedt Gældsstyrelsen om at bibeholde suspensionen, indtil vi nærmere har afgrænset de krav, der er omfattet af samme kriterier, som gælder for den virksomhed, der i Højesteret fik medhold i tilbagebetaling af det opkrævede gebyr. Københavns Kommune har endvidere bedt Gældsstyrelsen tage stilling til tilbagebetaling af renter for perioden mellem Østre Landsrets dom og Højesterets dom.”

Højesteretsdommen, som kommunen har henvist til, blev afsagt den 7. december 2020. Procesbevillingsnævnet havde i en afgørelse af 4. december 2019 givet kommunen tilladelse til at anke dommen til Højesteret.

Højesteret fandt i dommen, at Københavns Kommune som udgangspunkt havde hjemmel til at opkræve det omhandlede administrationsgebyr.

Højesteret fandt imidlertid, at Københavns Kommunes praksis om fritagelse for affaldsgebyret ikke var i overensstemmelse med retsgrundlaget, idet denne praksis var egnet til generelt at afskære en række virksomheder, som det efter miljøbeskyttelseslovens forarbejder havde været tilsigtet at fritage for gebyr, fra at opnå en sådan fritagelse.

Højesteret fandt herefter, at Københavns Kommune burde have imødekommet den pågældende virksomheds ansøgning om fritagelse for gebyret, og at gebyret således var opkrævet med urette. Kommunen skulle derfor tilbagebetale gebyret til virksomheden. Med denne ændrede begrundelse stadfæstede Højesteret landsrettens dom.

Mine bemærkninger

Det følger at retsplejelovens § 371, stk. 1, 1. pkt., at domme, der er afsagt af en landsret som andeninstans, ikke kan ankes. Procesbevillingsnævnet kan dog efter bestemmelsen i retsplejelovens § 371, stk. 1, 2. pkt., meddele tilladelse til prøvelse i tredjeinstans, hvis sagen er af principiel karakter.

Der forelå derfor i tiden indtil Procesbevillingsnævnets anketilladelse af 4. december 2019 en endelig dom fra Østre Landsret.

En andeninstansdom har retskraft fra afsigelsen, da den alene kan ankes, hvis der opnås appeltilladelse fra Procesbevillingsnævnet, jf. Ulrik Rammeskov Bang-Pedersen m.fl., Den civile retspleje, 5. udg. (2020), s. 661.

Endvidere har en ansøgning om tredjeinstansbevilling ikke opsættende virkning for dommen. Domstolene har end ikke hjemmel til at anordne en sådan midlertidig suspension af dommens retsvirkninger, jf. U 1984.533 H, U 1999.245/1 H, U 2011.3075/1 H, U 2015.224 V og Hanne Kjærulff og Niels Fenger, Appeltilladelse (2017), s. 198.

Det forhold, at Københavns Kommune søgte og senere opnåede tredjeinstansbevilling, ændrer derfor ikke ved, at landsrettens dom indtil da havde retskraft og måtte betragtes som endelig.

Landsrettens dom gik i sin substans ud på, at ”opkrævning af et administrationsgebyr for erhvervsaffald, i hvert fald uden samtidig opkrævning af gebyr for en eller flere af de affaldsordninger, der er nævnt i miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 2, eller anden lovgivning, [findes] ikke at have hjemmel i den dagældende miljøbeskyttelseslovs § 48, stk. 3.”

Københavns Kommune satte imidlertid ikke inddrivelsen i bero hos de berørte restanter i lyset af landsrettens dom, men fortsatte uændret med at inddrive kravene via Gældstyrelsen. Det skete endvidere uden, at de enkelte restanter blev sikret vejledning om dommen og de retlige konsekvenser heraf.

Jeg finder på baggrund af det anførte kommunens fremgangsmåde i sagen kritisabel.

For så vidt angår sagskomplekssets videre forløb har jeg noteret mig Københavns Kommunes oplysninger om, at kommunen kort før Højesterets dom har anmodet Gældsstyrelsen om at suspendere inddrivelsen af kommunens krav på området, og at suspensionen fortsat er i kraft. Endvidere har jeg noteret mig, at suspensionen bibeholdes, indtil kommunen nærmere har afgrænset de krav, der er omfattet af de samme kriterier, som gælder for den

virksomhed, der ved Højesterets dom fik medhold i tilbagebetaling af det opkrævede gebyr.

Jeg foretager mig på den baggrund ikke mere i sagen på det foreliggende grundlag.

Jeg går i den forbindelse ud fra, at kommunen ved afgrænsning af de relevante krav og ved vurdering af sin tilbagebetalingspligt i sagen vil inddrage, om personer eventuelt kan have undladt at søge om fritagelse for betaling af gebyret som følge af manglende vejledning af kommunen. Jeg henviser til princippet om realudligning ved vejledningsmangler, jf. herom Niels Fenger, Forvaltningsloven med kommentarer, 2. udg. (2021), s. 304 ff.

Med venlig hilsen

Niels Fenger

Kopi til:

Gældsstyrelsen

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Bagside

Antal filer:

1